

ZR ZAJEDNO DO VODE

**GRAĐANSKI
PREOKRET**

**KO NAM JE KRIV?
Neko se bogati
na štetu građana**

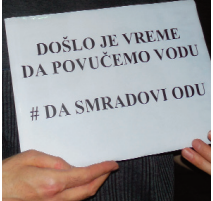
**IZNENAĐENJE IZ CEVI
Metan nova pretnja**

**ZRENJANINSKA VODA
Miris, ukus, boja
i štetne materije**

**APLIKACIJA ZA GRAĐANE
Da smradovi odu**

ZA ŽIVOT

2

Podrška evropske fondacije: Inicijativa "Zajedno do vode"

Građanski preokret od marta ove godine sprovodi inicijativu "Zajedno do vode" koja ima ambiciju da ujedini građane, stručnjake i nadležne državne i lokalne organe u procesu pronalaženja rešenja najvećeg zdravstvenog i komunalnog problema u Zrenjaninu, a to je obezbeđenje ispravne vode za piće.

U okviru inicijative se organizuju debate i tribine, prikupljaju se i analiziraju različiti predlozi i objavljuju rezultati

tih napora, kako bi se na kraju procesa iskristalisao jasan i konkretan predlog za obezbeđenje zdravstveno ispravne vode.

Inicijativu "Zajedno do vode" Građanski preokret sprovodi uz podršku **Evropske fondacije za demokratiju – The European Endowment for Democracy (EED)**.

PRVA PANEL DISKUSIJA

Uz loš kvalitet vode i loš pritisak

U prostorijama **Građanskog preokreta** krajem juna je održana prva panel diskusija o vodosnabdevanju u okviru Inicijative "Zajedno do vode".

Razmenjena su iskustva

o problemima s vodom u mnogim delovima grada i ispostavilo se da **uz kvalitet, veliki problem postaje i kvantitet vode**, odnosno njegovog pritiska u vodovodnoj mreži.

Stanovnici viših spratova i rubnih delova grada često uopšte nemaju vodu, a kada je ima, jedva curi iz slavina.

Dogovoreno je održavanje tribine pod radnim nazivom **"Ko (nam) je kriv?"**

Novinar Zoran Dedić nabrojao je desetak firmi i instituta koje su tokom pet decenija bile u opticaju kao donosioci rešenja za preradu pijaće vode u Zrenjaninu i zaključio da gradska vlast namerno oteže s okončanjem tog posla jer se na taj način neko bogati na štetu građana

Na tribini "Ko nam je kriv?", održanoj krajem juna u sali **MZ Bagljaš**, razgovaralo se o vodosnabdevanju u Zrenjaninu, a uvodna izlaganja imali su **Zoran Dedić**, novinar i dugogodišnji hroničar lokalne političko-privredne scene, i

Ivan Živkov, sociolog. **Predrag Bodiroga**, direktor JKP "Vodovod i kanalizacija" nije se odazvao pozivu.

Živkov je zaključio da je građanski aktivizam u vezi s vodosnabdevanjem tokom **poslednjih šesnaest godina** u Zrenjaninu bio bogat i raznovrstan, ali da mu je rezultat

PRVA PANEL DISKUSIJA

Nova uprava i sedište Udruženja

Na **Skupštini Građanskog preokreta**, održanoj 26. juna, izabrani su članovi **Upravnog i Nadzornog odbora** u narednom mandatu. Upravni odbor od sada ima sedam članova od koji su petoro već bili u upravi - profesor razredne nastave **Dušan Kokot** (1976), magistar umet-

nosti **Rastko Stefanović** (1978) profesor informatike **Miodrag Bogunović** (1965), profesorka engleskog jezika i književnosti **Vladana Mance** (1980) i diplomirani sociolog **Ivan Živkov** (1976), a nova lica su diplomirani muzičarka **Dragana Popović** (1980), inženjerka grafičkog inženjer-

stva i dizajna **Danka Ječmenica** (1966).

Nadzorni odbor od sada ima pet članova i čine ga **Predrag Jeremić**, **Ljubomir Popović**, **Darko Jonjev**, **Robert Jandreski** i **Predrag Đurđev**.

Sedište Građanskog preokreta od kraja juna je na adresi: **Pupinova 20, Zrenjanin**.

Grad iz budžeta plaća vodu kao da je ispravna

Dušan Kokot je na tribini "Ko (nam) je kriv?" izneo podatke, koje je i dokumentovao na licu mesta, da zrenjaninski vodovod nema licencu za poslove vodosnabdevanja, kao i da **Grad Zrenjanin** plaća takozvanu fabriku vode uslugu iz budžeta kao da je voda ispravna iako nije, što znači da je građani plaćaju dvostruko.

FAKTI: SUBVENCIJA ZA "PREČIŠĆENU VODU"

1. Iz sredstava subvencije Otkupna o budžetu grada Zrenjanina za 2020. godinu, a na osnovu Opreznog plana prihoda i rashoda budžeta Grada Zrenjanina za 2020. godinu i na osnovu 2020. godine, izvršenom prenosu sredstava u računima osnovu sa 6344.541,31 dinara.

2. Sredstva ne sme koristiti ni novine za koje u prilogu dostavljamo dokumentaciju.

Red. broj	Apodrigacija	Broj pozicija	Osnov i tablica	Šifra osnovne klase	Šifra osnovne grupe	Šifra osnovne klase	Šifra osnovne grupe	Šifra osnovne klase	Šifra osnovne grupe	Ukupna razuka	Ukupna razuka	Ukupna razuka
1	Subvencija za vodosnabdevanje	1	451	01	630	01	630	01	630	6344.541,31	6344.541,31	6344.541,31

3. Potvrđujemo da je Vodeo za vodosnabdevanje u skladu sa Prilogom 1. Opreznog plana prihoda i rashoda budžeta Grada Zrenjanina za 2020. godinu i da su komunalna sredstva namenjena za vodosnabdevanje.

4. Osnovni račun grada Zrenjanina potvrđuje da je Vodeo za vodosnabdevanje u skladu sa Otkupnom o budžetu grada Zrenjanina za 2020. godinu, Opreznim planom prihoda i rashoda budžeta Grada Zrenjanina za 2020. godinu, izvršenom prenosu sredstava u računima osnovu sa 6344.541,31 dinara.

Datum: 26.06.2020.

Komunalna sredstva
Gomzica Filipina

POJAČANA UPRAVA: SA SKUPŠTINE GP-a

Šabac: Predstavljena Inicijativa GP-a

U prigodnom ambijentu **Sava parka** u **Šapcu**, u okviru "**Večeri Novog optimizma**", početkom septembra održana je tribina "**Ekologija - zeleno i crno**", na kojoj se govorilo o aktualnim ekološkim problemima u nekoliko gradova.

Dušan Kokot, predsednik **Građanskog preokreta**, upoznao je prisutne na

tribini sa Inicijativom "**Zajedno do vode**" i akcijom "**Da smradovi odu**" kroz koje Građanski preokret pokušava da uključi građane i stručnjake u rešavanje najvećih ekoloških problema u **Zrenjaninu** - neispravne vode za piće i zagađenja vazduha i zemljišta, koje preti od industrije guma **Linglong**.

INICIJATIVA:
DUŠAN KOKOT

3

TRIBINA KO (NAM) JE KRIV?

Neko se bogati na štetu građana

RAZGOVOR: GRAĐANI SU IZNOSILI SVOJE PROBLEME SA VODOM I U KOMUNIKACIJI SA GRADSKOM UPRAVOM

29. 11
Sala Mesne zajednice Bagljaš
Tribina
"Ko (nam) je kriv?"

"mršav" jer građani u užem smislu reči predstavljaju ubedljivu manjinu u gradu i našem društvu - **mnogo je više pa-**

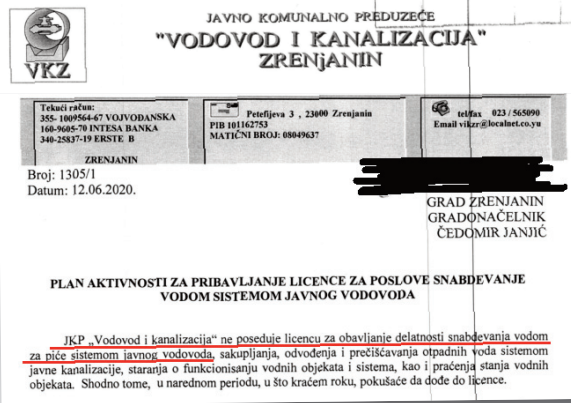
sivnih posmatrača, takozvanih pseudograđana. **Dedić** je nabrojao desetak firmi i instituta koje su tokom pet decenija

bile u opticaju kao donosioci rešenja za preradu pijaće vode u Zrenjaninu i zaključio da **gradska vlast namerno oteže s**

okončanjem tog posla jer se na taj način **neko bogati na štetu građana**.

Više građana je u diskusiji iznelo svoje neuspele

pokušaje da u komunikaciji s organima vlasti **zaštite svoja prava i reše svoje probleme s vodo-**snabdevanjem.

4

JKP nema licencu

JKP "Vodovod i kanalizacija" ne poseduje licencu za obavljanje delatnosti snabdevanja vodom za piće. Ta informacija je postala dostupna kada je u javnost "procurio" Plan aktivnosti za pribavljanje te licence koju je gradski vodovod uputio gradonačelniku Zrenjanina 17. juna ove godine.

CRNO NA BELO:
ZVANIČNI DOPIS
JKP "VODOVOD
I KANALIZACIJA

22. VIII
Zrenjanin
Druga
panel
diskusija
Građanskog
preokreta

DRUGA PANEL DISKUSIJA

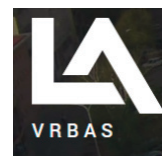
Slični problemi u mnogim gradovima i opštinama

U okviru Inicijative "Zajedno do vode", u Zrenjaninu je 22. avgusta održana druga panel diskusija o problemima vodosnabdevanja. U ovom razgovoru, zajedno sa Zrenjanincima, učestvovali su i predstavnici partnerskih organizacija Građanskog

preokreta iz Niša (Info lokal), Požarevca (Jasno i glasno), Bečeja (Samo lokalno) i Vr-

basa (Lokalna alternativa). Najviše se diskutovalo o načinima na koji građani

mogu da se uključe u rešavanje komunalnih i infrastrukturnih pitanja u nadležnosti lokalnih samouprava, a u uslovima u kojima vlasti postupaju nedemokratski, netransparentno i uz kršenje propisanih procedura.

GRAĐANSKI PREOKRET - ZRENJANINSKI FORUM - ZORO

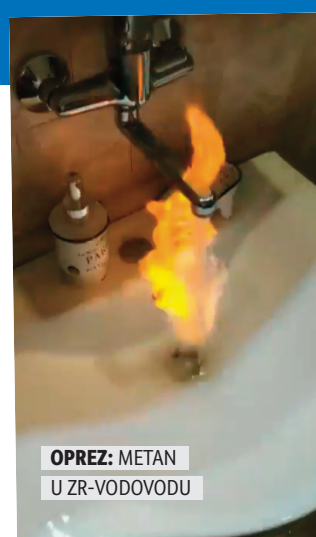
Jača saradnja zrenjaninskih udruženja i pokreta

Građanski preokret je formalizovao saradnju sa Zrenjaninskim socijalnim forumom (ZSF) i Zrenjaninskom omladinskom razvojnom organizacijom – ZORO. Udruženja će ubuduće razmenjivati informacije i koordinirati aktivnosti u borbi za poštovanje zakona i javnu upravu u službi građana, za odgovor-

no upravljanje javnim resursima, protiv korupcije, za uspostavljanje transparentnosti u radu državnih organa, javnih službi i javnih preduzeća, za uspostavljanje medijskih sloboda, unapređenje i zaštitu životne sredine, socijalne i

zdravstvene zaštite, i za brigu o deci, mladima i drugim osetljivim grupama građana. Građanski preokret je početkom godine ozvaničio sa-

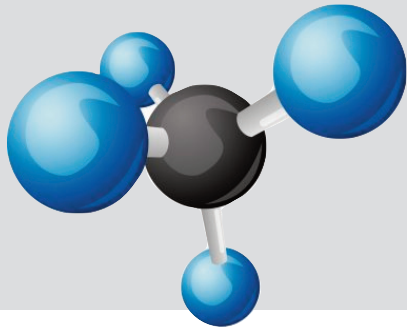
radnju u ovim oblastima i sa građanskim organizacijama iz Niša (Pravo na pravo), Bečeja (Samo lokalno), Požarevca (Jasno i glasno) i Vrbasa (Lokalna alternativa). Formalizovanje saradnje očekuje se i sa zrenjaninskim Pokretom ujedinjenih fantoma (PUF).

OPREZ: METAN
U ZR-VODOVODU

Na trećoj panel diskusiji građana u okviru Inicijative "Zajedno do vode", upriličenoj sredinom oktobra, razmotrene su okolnosti i posledice najnovijeg pokušaja uključenja postrojenja za prečišćavanje pijaće vode u vodovodni sistem grada. Razgovor se vodio i o vodi u južnom delu grada u kojem postoji problem sa zemnim gasovima, pre svega metanom, koji se pojavljuje u seoskim vodovodnim sistemima.

Na predlog Građanskog preokreta panelisti su zaključili da je nedopustivo ponašanje Javno-komunalnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija", koje je netransparentno zaključilo sporazum s privatnim preduzećem "Fabrika vode doo" i predalo mu vodosnabevanje u gradu iako za to ne postoji zakonski osnov.

Metan (CH₄): Lako zapaljiv gas

Metan je lako zapaljiv, eksplozivni gas bez mirisa i boje, a sastoji od **ugljenika i vodonika (CH₄)** i najprostiji je zasićeni ugljovodonik (alkan). Poznat je i kao blatni gas i najviše ga ima u rudnicima kamenog uglja, vulkanskim gasovima, močvarama itd.

U prirodi metan nastaje usled **beskiseoničnog raspada organskih materija i glavni je sastojak zemnog gasa**. Koristi se kao gas za grejanje i kao sirovina za dobijanje organskih jedinjenja. **Nerastvoriv je u vodi, a u smeši sa vazduhom je vrlo eksplozivan.**

5

TREĆA PANEL DISKUSIJA "ZAJEDNO DO VODE"

Metan - nova pretnja

16. X

Sedište
Građanskog
preokreta
Treća
panel
diskusija

Četiri zahteva panelista

1. Zahtevamo da **gradska vlast Zrenjanina** u celini i bez odlaganja **objavi najnoviji sporazum između JKP "Vodovod i kanalizacija" i "Fabrika vode doo"**.

2. Zahtevamo da **Zavod za javno zdravlje redovno i najmanje dva puta mesečno** obaveštava javnost o rezultatima hemijskih i mikrobioloških analiza uzoraka vode uzetih od krajnjih korisnika u distributivnoj mreži grada Zrenjanina.

3. Zahtevamo da se prilikom odlučivanja o svakoj **građevinskoj dozvoli za postrojenja u industrijskoj zoni "Jugoistok" u Zrenjaninu procenjuje rizik od eksplozija i požara** zbog zemnih gasova i da se obavežu investitori na uvođenje i poštovanje odgovarajućih preventivnih mera.

4. Zahtevamo da **nadležno tužilaštvo bez odlaganja obavesti javnost o toku i rezultatima istrage protiv lica koja su osumnjičena za krivična dela u vezi s vodosnabdevanjem u Zrenjaninu.**

IMA LI ODGOVORA:
GRADSKA UPRAVA

Metan u vodi predstavlja i zdravstveni i bezbednosni rizik jer njegova pojava uvek ukazuje na prisustvo i drugih, zdravstveno štetnih i zapaljivih supstanci, i zato svaka varnica ili visoka temperatura može da izazove eksploziju i nanese ogromnu štetu

Svi rokovi iz ugovora o pružanju usluge prečišćavanja vode za piće iz **2015. godine** su istekli, a "fabrika vode" ugovorenu uslugu ili uopšte nije pružala ili su joj pokušaji bili neuspešni.

Posebno zabrinjava saopštenje "Vodovoda" da zemljište i vodoizvorišta

u južnim delovima grada imaju u sebi zemne gasove, između ostalih i **eksplozivni metan**. Upravo na toj geografskoj lokaciji nalazi se industrijska zona "**Jugoistok**" u kojoj je najavljena izgradnja velikih postrojenja **hemijske industrije**, odnosno fabrike automobilskih

guma i tributil-fosfata.

Metan u vodi predstavlja i zdravstveni i bezbednosni rizik jer njegova pojava uvek ukazuje na prisustvo i drugih, zdravstveno štetnih i zapaljivih supstanci. Naučnici i građevinci su uvek oprezni kada se prilikom istraživanja i gradnje nailazi na ovu vr-

stu gasa. Svaka varnica ili visoka temperatura može da izazove eksploziju i nanese ogromnu štetu.

Zbog toga je vrlo zabrinjavajuće to što nedavno objavljena Studija o proceni uticaja na životnu sredinu budućeg postrojenja kineske kompanije **Linglong**, na koju je brže-

bolje saglasnost dala gradska vlast, ni rečju nije tretirala ovo pitanje i potencijalnu opasnost.

Takvim razvojem događaja, zbog nesposobnosti i neodgovornosti državnih i lokalnih vlasti, **Zrenjanin** dolazi u opasnost da doživi sudbinu **Bejruta**.

Republika Srbija, Autonomna Pokrajina Vojvodina
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE ZRENJANIN
 Dr Emila Gavrila 15, 29000 Zrenjanin
 Telefon: 021/946-340; Fax: 021/946-156
 E-mail: kabinet_direktora@zastitastravlja.rs; Web: www.zastitazdravlja.rs

IZVEŠTAJ O ISPITIVANJU

Centar za higijenu i humanu ekologiju - Odeljenje hemijske laboratorije
Malaz hemijske laboratorije

Broj protokola: 6-612
 Broj hemijskog protokola: 537
 Datum izdavanja hemijskih rezultata: 27-feb-20

Obim analize: OSNOVNI PREGLED
 Vrsta objekta: CENTRALNI VODOVOD
 Vrsta uzorka: PREČIŠĆENA VODA
 Mesto: ZRENJANIN
 Mesto (tačka) uzimanja uzorka: 4. JULI - PRODAVNICA "DŽABANA"

Parametar	Utvrđena vrednost (rezultat)	Jedinica	MDV	Metoda ispitivanja
ARSEN (As)	0,06	mg/l	0,01 mg/l	US EPA 200.7

Analiza uradio: OLIVERA GROZDANOVIC
 Biljana Stanislaviev, Spec. toksikologije

Broj protokola: 6-612
 Broj hemijskog protokola: 537
 Datum izdavanja hemijskih rezultata: 1.3.2020.

Obim analize: OSNOVNI PREGLED
 Vrsta objekta: CENTRALNI VODOVOD
 Vrsta uzorka: PREČIŠĆENA VODA
 Mesto: ZRENJANIN
 Mesto (tačka) uzimanja uzorka: 4. JULI - PRODAVNICA "DŽABANA"

Parametar	Utvrđena vrednost (rezultat)	Jedinica	MDV	Metoda ispitivanja
TEMPERATURA	9,9	°C	-	SPRS H.2.1.106.70
BOJA	19	stepen lobalt, platinske stakle	-	SPRS H.2.1.106.70
MIRIS	Bez mirisa	Bez	-	MHI-00-027
MUTNOĆA	0,49	NTU	1 NTU	MHI-00-028
pH VREDNOST	-	-	8,8-9,5	MHI-00-023
UTROŠAK KHLORIDA	16,54	mg/l	12 mg/l	MHI-00-029
AMONIJAK	0,13	mg/l	0,3 mg/l	MHI-00-030
REZIDUALNI HLOK, SLOBODNI	0,2	mg/l	0,5 mg/l	MHI-00-031**
HLORID (Cl)	23,57	mg/l	230 mg/l	SPRS 10
NITRIT (NO2)	<0,02	mg/l	0,03 mg/l	3307/1.2007
NITRAT (NO3)	<2	mg/l	50,0 mg/l	MHI-00-032
OSTATAK ISPARENJA	393	mg/l	-	MHI-00-025
ELEKTROODVODNOST	709	µS/cm na 20°C	1000 µS/cm na 20°C	SPRS 10
gvožđa (Fe)	0,21	mg/l	0,3 mg/l	MHI-00-026
MANGAN (Mn)	0,21	mg/l	0,1 mg/l	US EPA 200.7
ORTOFOSFAT (kao P)	0,26	mg/l	0,13 mg/l	MHI-00-020

Izveštaji Zavoda

Faksimili izveštaja Zavoda za javno zdravlje o ispitivanju prečišćene vode jasno pokazuju kako je koncentracija arsena osam puta veća od dozvoljene, kao i da su iznad praga i količine amonijaka i gvožđa, što sve dovodi do zaključka da voda ne odgovara propisima.

KOMENTAR MNOGI NE SHVATAJU OZBILJNO

I miris, i ukus, i boja i štetne materije

Piše: Alena Šušak strukovna inženjerka tehnologije

Voda kao jedna od osnovnih stvari za normalan život mora biti zdrava. A šta je zdrava voda i koje osobine mora da poseduje da bi se mogla nazvati zdravom? Prvo, ne smeju biti prisutni mikroorganizmi, paraziti, ni supstance koje u određenom broju ili koncentraciji predstavljaju opasnost po

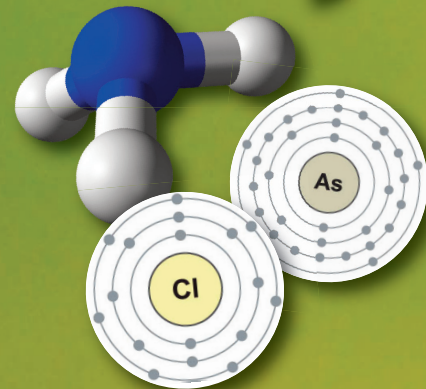
ljusko zdravlje i ta voda mora da zadovolji minimum uslova datih kao vrednosti specifičnih parametara.

Što se tiče mineralnog sastava vode iz česme, ona zavisi od područja u kom se nalazi. U tom smislu, Vojvođani nemaju kvalitetnu vodu. Kad se pogleda geološka istorija, Vojvodina je nekadašnja močvara. Ona ima povećan nivo gvožđa, mangana, amonijaka, a i arsena. I poljoprivredna praksa je zagađila izvorišta. S druge strane, svaka voda može da se pripremi za piće, samo je pitanje koliko će to da košta i ima

li volje odgovornih da svojim građanima obezbede zdravu vodu.

Već dugo je aktuelno pitanje zrenjaninske vode, koja sadrži niz štetnih materija i nije voda za piće, već spada u kategoriju tehničke vode. Znači da voda nije zdrava i ne zadovoljava kriterijume ispravne i bezbedne vode.

Zrenjaninska voda sadrži huminske materije (prirodne organske materije) koje dolaze iz tla i sedimenata, kao životni produkti biljnih i životinjskih organizama koji žive u vodi. Daju vodi braonkasto-žučkasto boju,

Zrenjaninska voda sadrži huminske materije (prirodne organske materije) koje dolaze iz tla i sedimenata, kao životni produkti biljnih i životinjskih organizama koji žive u vodi. Daju vodi braonkasto-žučkasto boju, utiču na ukus i miris vode, talože se u distribucionom sistemu. Još jedna zabrinjavajuća stvar je da prilikom hlorisanja vode (hlorom ili hlor-dioksidom) iz huminskih materija nastaju toksični nusproizvodi. A arsen se najviše spominje kao sastavni deo zrenjaninske vode čija je koncentracija deset puta veća od dozvoljene, a u nekim delovima grada i više

utiču na ukus i miris vode, talože se u distribucionom sistemu. Još jedna zabrinjavajuća stvar je da prilikom hlorisanja vode (hlorom ili hlor-dioksi-

dom) iz huminskih materija nastaju toksični nusproizvodi.

Arsen se najviše spominje kao sastavni deo zrenjaninske vode čija je koncentracija 10 puta veća od dozvoljene, a u nekim delovima grada i više. Dozvoljene količine arsena su

SEDIŠTE:
PUPINOVA 20

Petkom otvorena vrata Kancelarije GP-a za građane

Građanski preokret organizuje razgovore s građanima **svakog petka od 18 do 20 časova** u svojoj kancelariji u **Zrenjaninu**, na adresi **Pupinova 20**.

Domaćini će biti članovi Upravnog odbora udruženja, a građani će moći da se upoznaju s akcijama koje su u toku i da predlože nove.

7

PROBLEM VODE

10 µg/l ima svoje razloge. Predstavlja koncentraciju arsena pri kojoj se neće ispoljiti negativni efekti na zdravlje pri svakodnevnoj konzumaciji takve vode. **Višegodišnja konzumacija** (hronično trovanje) vode koja sadrži nivoe arsena veće od propisanih znatno povećava rizik pojave **kancera kože, bešike, bubrega, jetre i pluća, šećerne bolesti i kardiovaskularnih problema**.

Sreća u nesreći da je **apsorpcija arsena kroz kožu minimalna**, pa ručno pranje i kupanje ne predstavljaju toliki rizik kao korišćenje vode za piće.

Svetska zdravstvena organizacija definiše norme za kvalitet vode za piće. U skladu sa poslednjim izdanjem iz **1993. godine** segmenti koji se odnose na arsen su: neorganski arsen je dokazano otrovan, **0,01 mg/l** je utvrđena koncentracija kao vrednost za arsen u vodi za piće i po zdravstvenim kriterijumima **koncentracija arsena u vodi za piće treba da bude manja od 0,01 mg/l**.

Mnogi Zrenjaninci ne shvataju ozbiljno **problem pijaće vode**, da li iz neznanja ili se vode činjenicom da ova kva voda nije od juče.

Princip "pa, ništa nam ne fali", duboko je pogrešan i opasan po zdravlje.

0,01mg/l ili **10 µgAs/l**, kod nas je izmereno **100 µgAs/l** a u nekim delovima grada i **160**.

Šta znači za zdravlje ljudi konzumacija ovakve vode?

Kontrola arsena u vodi za piće mora biti od posebnog značaja, propisana količina od

SKUPI PROMAŠAJ:
"FABRIKA VODE"

PROTIVZAKONITI UGOVOR PRAVI SVE VIŠE ŠTETE

"Fabrika vode" dužna JKP-u preko 81 milion dinara

Konzorcijum koji je izgradio **"fabriku vode"** u Zrenjaninu duguje **gradskom "Vodovodu"** više od **81 milion dinara**, a uslovi za raskid ugovora o pružanju usluge prečišćavanja pitke vode s tim konzorcijumom ispunjeni su još početkom ove godine.

To proizilazi iz **Sporazuma** koji su **21. januara** zaključili **Javno komunalno preduzeće "Vodovod i kanalizacija"** i konzorcijum koji su činile **beogradske firme "Gruppo Zilio SPA", "Gruppo Zilio DOO" i "Sinertech DOO"**.

Građanski preokret je i ranije upozoravao da se postrojenje koje je u privatnom vlasništvu sumnjivog konzorcijuma zapravo **gradi novcem iz budžeta**.

Osnovni ugovor o pružanju usluge prečišćavanja vode za piće između JKP "Vodovod i kanalizacija" i konzorcijuma je zaključen neposrednom pogodbom **februara 2015. go-**

Osnovni ugovor između JKP "Vodovod i kanalizacija" i konzorcijuma je zaključen neposrednom pogodbom februara 2015. godine, protivno Zakonu o komunalnim delatnostima koji je zabranjivao poveravanje vodosnabdevanja privatnim preduzećima

dine, protivno Zakonu o komunalnim delatnostima koji je zabranjivao poveravanje poslova vodosnabdevanja privatnim preduzećima.

"Fabrika vode" koju je konzorcijum izgradio **sa četiri godine zakašnjenja**, više puta

je započinjala rad i ubrzo ga **prekidala zbog havarija u postrojenju**. Ni u jednom trenutku postrojenje **nije ispunilo ugovornu obavezu u pogledu kvaliteta, kvantiteta i priti-**

ska isporučene vode.

I pored toga, konzorcijum je **uživao podršku gradskih i državnih vlasti** koje su ga obilno finansijski pomagale i više puta davale **nove rokove za ispunjenje ugovornih obaveza**.

AKTIVISTI NA DELU

ZRBILTEN IM PRESS UM

Izdaje: **Građanski preokret**
Pupinova 20, Zrenjanin
gradjanskipreokret.rs

Za izdavača: **Dušan Kokot**

Fotografije: **Vladimir Nikolić**
Prelom i grafička obrada:

Kikindske, Kikinda

Štampa: **Štamparija**
Grafoprodukt, Novi Sad

8

24. decembar 2014. | 15:08 | Izvor: RTV

Čitaj mi

Knežević: Zrenjanin 2015. dobija pijaću vodu

ZRENJANIN - Potpredsednik Srpske napredne stranke (SNS) i predsednik zrenjaninskog odbora te stranke Goran Knežević rekao je danas da će u sledećoj godini prioritet biti rešavanje problema pijaće vode u Zrenjaninu.

Knežević je na konferenciji za novinare rekao da će, uprkos nedavnom obaranju tendera za uslugu prečišćavanja vode, Zrenjaninci zdravu pijaću vodu dobiti tokom sledeće godine.

Logično pitanje

Najuticajniji političar u Zrenjaninu, visoki funkcioner vladajuće Srpske napredne stranke i aktuelni ministar privrede Goran Knežević obećao je da će problem pijaće vode u gradu biti rešen tokom 2015. godine. Koji je danas datum?

STAV GRAĐAN

KORONE IMA, VODE NEMA

Piše:
Miroslav
Samardžić
politikolog

Agonija sa vodo-
snabdevanjem
u Zrenjaninu se
nastavlja. Javno
komunalno preduzeće
"Vodovod i kanalizacija"
saopštilo je 26. juna da se
snabdevanje grada pono-
vo vrši preko tzv. "fabrike
vode". Naravno, čim je
spoljašnja temperatura
skočila porasla je potro-
šnja, a pritisak je zbog toga
slab. Na višim spratovima
proteklih dana vode nije
bilo po ceo dan, u mnogim
delovima grada čak ni
noću. Razlog je svima ja-
san. Izgrađeno postrojenje
za prečišćavanje vode nije

u stanju da obezbedi ko-
ličine vode koje su potre-
bne gradu od sedamdeset
hiljada stanovnika.

Voda je u Zrenjaninu
zabranjena za piće i pri-
premanje hrane još 2004.
godine. Glavni razlog je
koncentracija arsena koja
je deset puta veća od doz-
voljene. Gradska vlast u
kojoj dominira Srpska na-
predna stranka, 2015. go-
dine sklopila je protivza-
koniti ugovor sa jednim
privatnim konzorciju-
mom po kome je on tre-
balo prečišćenu vodu čiji
kvalitet odgovara Pravil-
niku o higijenskoj ispra-
vnosti vode da isporučuje
JKP "Vodovod i kanali-
zacija". Posao je poveren
firmama sa nekoliko za-
poslenih bez ikakvih re-
ferenci u toj oblasti. Vlas-
nik jedne od njih, Nenad
Obradović, uhapšen je fe-

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Покрајинска влада
Секретаријат Покрајинске владе
Булевар Михајла Пуплина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4260 Ф: +381 21 456 079
pokrajinskavlada@vojvodina.gov.rs
БРОЈ: 108-037-1/2020-2

ДАТУМ: 30. април 2020. године

У вези са наведеним захтевом, обавештавамо Вас о следећем:

1. Поводом актуелног стања изазваног епидемијом заразне болести COVID-19, Покрајински штаб за ванредне ситуације донео је Наредбу, број 82-11/2020-1 од 25. марта 2020. године, којом је наложено да се као помоћ становништву Града Зрењанина и околине, обезбеди и достави флаширана вода за пиће, у количини од 32.256 флаша од 1,5 литар, односно укупно 48.384 литара воде.

DOKAZ:
ODGOVOR
IZ POKRAJINE

Флаширана вода је истог дана, 25. марта 2020. године, отпремљена у Зрењанин. Први контингент испоручен је у 10.20 часова, а други у 14.30 часова. Одговорно лице задужено за пријем био је помоћник градоначелника Зрењанина Драган Ћапин. Флаширана вода је испоручена на адресу Железничка бб, Бомист д.о.о.

PITANJA ZA ZRENJANINSKU I POKRAJINSKU VLAST

Šta se dogodilo sa vodom doniranom Zrenjanincima?

Грађански преокрет позивао је Градски штаб за ванредне ситуације, Владу Србије и Покрајинску владу да Зренјанцима током ванредног стања и забране кретања старијим sugrađanima обезбеде доставу пijaće воде у акцији од врата до врата.

Zrenjanin nema zdravstveno ispravnu pijaću vodu zbog čega njegovi stanovnici moraju češće da izlaze iz svojih kuća i posećuju prodavnice. Ovaj problem posebno je pogađao starije od 65 godina kojima je tokom vanrednog stanja bio zabranjen izlazak iz domova.

Grad Zrenjanin ima dovoljno finansijskih sredstava, ljudi i vozila da u saradnji s trgovinskim lancima obezbedi da se stanovnicima svake kuće i zgrade najmanje jednom nedeljno ponudi

Tužilaštvo bi trebalo da istraži šta se dogodilo sa 48.384 litara flaširane vode i šta znaju o toj donaciji pomoćnik gradonačelnika Dragan Čapin i vlasnici firme "Bomist doo"

pijaća voda, po povoljnoj ceni, na vratima doma.

Na ovaj poziv je jedino reagovao Igor Mirović, predsednik Pokrajinske vlade, obećavši slanje donacije flaširane vode Zrenjanincima, uz najavu da će se toj akciji pridružiti i gradska vlast u Zrenjaninu. S obzirom na to da u Zrenjaninu nije zabeležena akcija podele vode koju je uputila Pokrajinska vlada, Građanski preokret ju je upitao da li je donacija poslata kako je i najavljeno, i, kada i kome.

Iz Sekretarijata Pokrajinske vlade je stigao odgovor da je naredbom Pokrajinskog štaba za vanredne situacije u Zrenjanin poslato 48.384 litara flaširane vode. Voda je isporučena 25. marta, odgovorno lice za prijem je bio Dragan Čapin, a adresa isporuke je bila firma "Bomist doo", na adresi Železnička bb.

Dragan Čapin je pomoćnik gradonačelnika Zrenjanina, a "Bomist doo" je preduzeće za trgovinu građevinskim materijalom koje u Železničkoj ulici ima stovarište robe.

S obzirom na činjenice, Građanski preokret poziva gradsku vlast u Zrenjaninu da objasni šta se dogodilo s vodom koju je Pokrajinska vlada donirala, a nadležno tužilaštvo da istraži da li je došlo do zloupotrebe ovlašćenja i protivpravnog otuđenja imovine.

TANDEM: KNEŽEVIĆ I JANJIĆ

Osumnjičeni za kriminal i dalje na važnim funkcijama

Gradanski preokret je u septembru 2019. godine podneo krivičnu prijavu protiv tadašnjeg gradonačelnika Čedomira Janjića, a u februaru ove godine protiv tadašnjeg ministra privrede Gorana Kneževića. Oni se sumnjiče za zloupotrebu položaja i krivična dela u vezi s javnim nabavkama u poslovima vodosnabdevanja u Zrenjaninu, odnosno podstrekavanje na ta dela. Posebno odeljenje Višeg javnog tužilaštva u Novom Sadu za suzbijanje korupcije nije odbacilo te prijave, što znači da su osnovane i da se po njima postupa. Janjić i Knežević su bili kandidati na izborima na listi "Aleksandar Vučić - Za našu decu", a nakon izbora su nastavili s obavljanjem visokih javnih funkcija.

9

I MORAJU BITI SPREMNI DA SE BORE

RAZLIKA DRASTIČNA:
NEISPRAVNA I ISPRAVNA
VODA ZA PIĆE

bruara ove godine zajedno sa bivšim direktorom "Vodovoda" i bivšim pomoćnikom gradonačelnika Ivanom Devičem, zbog navodnih zloupotreba. Oni su posle uvođenja vanrednog stanja pušteni da se brane sa slobode.

Otkako je počela izgradnja "fabrike vode" javljali su se neprestano različiti problemi, pa je njen rad u više navrata prekidano. Do prekida vodosnabdevanja dolazilo je i dok je pandemija virusa **kovid-19** bila u punom jeku. Čak i neposredno uoči izbora ceo grad je satima bio bez vode. Iako je očigledno da je pokušaj rešavanja najvećeg komunalnog problema u Zrenjaninu propao, gradska vlast uporno insistira da izgrađeno postrojenje i dalje radi. **Iako zabrana upotrebe vode**

za piće još nije ukinuta, prema nezvaničnim informacijama, "Vodovod" privatnom vlasnicima "fabrike vode" plaća račune za isporučenu vodu.

Zrenjaninci danas ne samo da nemaju ispravnu vodu za piće, nego **nemaju**

Ključni problem je nespремnost građana da se angažuju čak i kada se radi o najznačajnijim životnim pitanjima!

ni tehničku vodu pa ne mogu ni da održavaju ličnu higijenu. Bilo bi od koristi ukoliko bi državni lekarski tim za suzbijanje pandemije objasnio Zrenjanincima **kako mogu da se zaštite kad nema vode**. Iako je jasno da se radi o **najvećoj prevari u istoriji grada**, državni organi ne reaguju. Kada je pre nekoliko godina

sličan problem postojao u **Užicu** bili su angažovani svi državni kapaciteti kako bi **Užičani** dobili vodu.

Zbivanja u Zrenjaninu pokazuju da tragične prilike u **Srbiji** nisu nastale samo zbog medijskog mraka koji postoji pod vlašću

Aleksandra Vučića. Zrenjaninci vrlo dobro znaju kakva im je voda i da ih gradski čelnici već godinama **besomučno lažu**. To ipak nije dovelo do nezadovoljstva stanovništva iako je više organizacija proteklih godina nastojalo da mobilise uspavane građane. Od **2012. godine** gradsku vlast čine SNS,

SPS i SVM. Na proteklim gradskim izborima ove stranke dobile su ukupno **30.911 glasova**, što iznosi **72,5 odsto** od broja birača koji su glasali. Od ukupno **102.942 upisanih birača** na izbore je izašlo njih **42.615**, odnosno **41,4 odsto**. Treba napomenuti da se ovi podaci odnose na celu teritoriju Grada Zrenjanina. U samom gradu izlazak birača je bio nešto manji i na proteklim izborima odziv birača je bio znatno niži nego ikad kada su izbori na svim nivoima organizovani istovremeno.

Ključni problem u našem društvu je nespремnost građana da se politički angažuju čak i kada se radi o najznačajnijim životnim pitanjima. Kada je reč o Zrenjaninu **ne radi se samo o medijskoj manipulaciji**. Svi znaju kakva je voda i da se iz kafilerije širi nesnosan smrad i gotovo niko ne preduzima ništa. **Ujedinjene nacije** jednom rezolucijom iz **2010. godinu** vodu su proglasile za ljudsko pravo. Nedavno je Slovenija sličnu odredbu unela u svoj ustav. Ali slovenački parlament bio je prinuđen da tako postupi zbog velikog pritiska javnog mnjenja.

Zrenjanincima mora biti jasno da ukoliko žele da imaju ispravnu vodu za piće **moraju biti spremni da se za nju bore**.

Ukoliko nastave po starom, grad će imati vode samo kad pada kiša. Tada je potrošnja manja, pa i iz "fabrike vode" nešto može da iscuri.

TUŽILAŠTVO

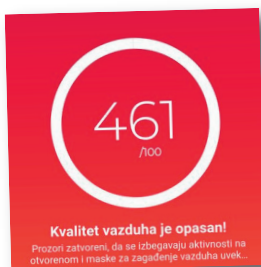
Odloženo odlučivanje o prijavi GP-a protiv Janjića

Posebno odeljenje za suzbijanje korupcije Višeg javnog tužilaštva u Novom Sadu obavestilo je krajem oktobra **Gradanski preokret** da još nije odlučilo o krivičnoj prijavi protiv **Čedomira Janjića**, doskorašnjeg gradonačelnika i aktuelnog **predsednika Skupštine Grada Zrenjanina**.

Tužilaštvo će se o krivičnoj prijavi protiv Janjića i **pet povezanih osoba**, među kojima je i **načelnica Gradske uprave Jasmina Malinić**, izjasniti nakon okončanja istrage protiv **bivših direktora JKP "Vodovod i kanalizacija" Gorana Tajdića i Ivana Devića**, kao i **Nenada Obradovića**, zakonskog zastupnika konzorcijuma koji je gradio **"fabriku vode"** u Zrenjaninu, jer se radi o predmetima koji su blisko povezani po činjenicama i dokazima.

Gradanski preokret je pre godinu dana podneo **krivičnu prijavu protiv Janjića i saradnika** zbog sumnje da su počinili više krivičnih dela u vezi sa vodosnabdevanjem u Zrenjaninu.

10

Nema rešenja za aerozagađenja?

Dugo godina već Grad Zrenjanin i Zavod za javno zdravlje imaju potpisane **ugovore o merenju kvaliteta vazduha, buke, površinskih voda, kupališta i aeropolena**, a za te usluge iz gradskog budžeta redovno se mesečno plaća **480.000 dinara**, odnosno **5.760.000 dinara** godišnje. Tako gradska vlast godinama troši veliki novac za te usluge, a iako je precizno poznata s problemom aerozagađenja i od Zavoda dobija predloge mera za sanaciju vazduha - **ništa na tom planu ne preduzima**.

PROTIVZAKONITI PROJEKAT OŠTETIO GRADSK

Protivzakonito spašavanje JKP-a od kolapsa zbog kašnjenja sa "fabrikom vode"

Uprkos optimizmu koji šire čelnici Zrenjanina i najavama da će uskoro biti rešen **više-decenijski problem s vodom za piće**, čitav sistem vodosnabdevanja u gradu je značajno ugrožen. To je u dopisu **gradonačelniku Zrenjanina Čedomiru Janjiću** jasno i nedvosmisleno napisao **direktor Javno-komunalnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija" Predrag Bodiroma**.

U dopisu s početka **marta ove godine**, Bodiroma piše Janjiću da preduzeće na čijem je čelu direktno trpi štetu **"što projekat fabrike vode ni posle pet godina nije zaživeo"**.

Izražavajući upozorenje gradonačelniku **"da što pre nađe način transfera potrebnih finansijskih sredstava ili će u suprotnom značajno ugroziti stabilnost i funkcionisanje sistema vodosnabdevanja grada Zrenjanina"**, direktor **"Vodovoda"** kon-

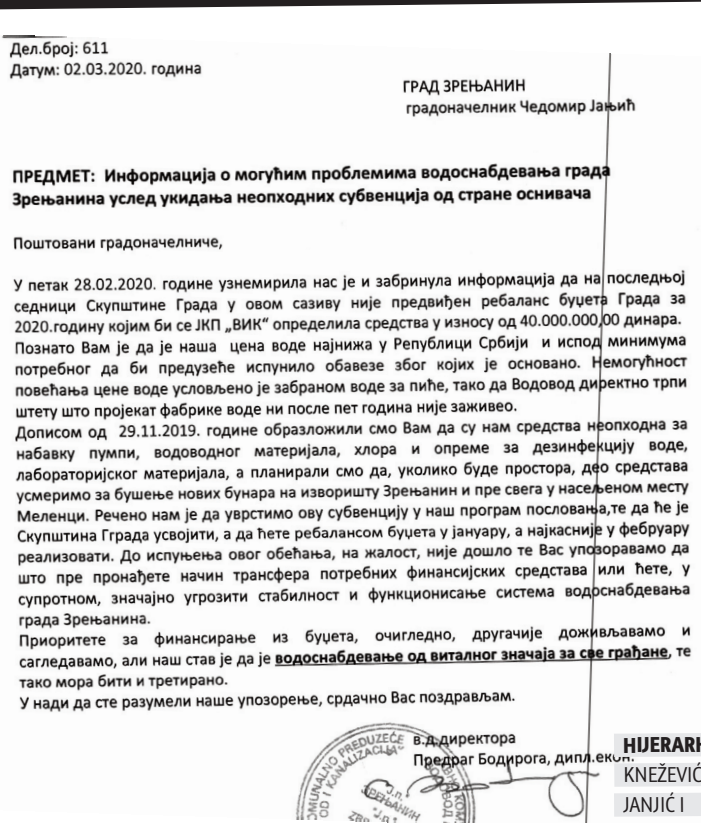
Grad Zrenjanin je tokom 2019. godine uložio više od 67 miliona dinara u navodno privatno postrojenje za preradu vode i u poslove koje bi po ugovoru morao da finansira investitor, a ne grad

statuje i da **"očigledno imaju različite doživljaje prioriteta za finansiranje iz budžeta"**.

Ovaj dopis je svojevrsno **podstrekanje gradonačelnika da protivzakonito obezbedi novac za izbegavanje kolapsa vodosnabdevanja**, mimo usvojenog budžeta grada za 2020. godinu.

Iz dopisa se vidi da **JKP** ima nameru da taj novac troši na sredstva za tretman pijaće vode pa je jasno da to **i dalje ne radi novoizgrađeno postrojenje**. Pominje se i izgradnja novih bunara, što potkrepljuje sumnju da takozvana fabrika vode pravi ogroman tehnološki otpad, mnogo veći od maksimalno ugovorenih pet odstosa sirove vode, zbog čega dosadašnja izvorišta više nisu dovoljna za uredno snabdevanje grada. U prilog takvom zaključku govori i činjenica da je **pritisak vode u mreži značajno slabiji** kada je "fabrika vode" u funkciji.

Grad Zrenjanin je tokom 2019. godine ulo-

HJERARHIJA:
KNEŽEVIĆ,
JANJIĆ I
BODIROGA

PROTIV JAVNOSTI:
GRADSKO VEĆE

GP tužio Gradsku upravu Zrenjanina

Gradanski preokret je Upravnom sudu podneo tužbu kojom se traži poništaj rešenja Gradske uprave Zrenjanina o saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu buduće kineske fabrike automobilskih guma Linglong. U tužbi se ističe da je rešenje nezakonito jer Grad nije nadležan za njegovo donošenje, a i nije postupao po pravilima postupka, onemogućivši tužioca (GP) i druge građane da učestvuju u javnoj raspravi o studiji. Obezbeđenje Skupštine grada, a zatim i policija, sprečili su početkom septembra zainteresovane građane da prisustvuju zakazanoj javnoj raspravi o toj studiji.

BUDŽET

žio više od 67 miliona dinara u navodno privatno postrojenje za preradu vode i u poslove koje bi po ugovoru morao da finansira investitor, a ne grad.

Gradanski preokret je septembra prošle godine podneo krivične prijave protiv gradonačelnika Zrenjanina Čedomira Janjića i pet povezanih osoba zbog zloupotreba u vezi s poslovima vodosnabdevanja.

Nešto kasnije, krivičnom prijavom je obuhvaćen i Goran Knežević, aktuelni ministar privrede Srbije, kao podstrek na kriminalne radnje. Više javno tužilaštvo u Novom Sadu za suzbijanje korupcije pokrenulo je istragu o malverzacijama u ovom poslu i do sada su u okviru tog postupka hapšene tri osobe.

Gradanski preokret poziva gradsku vlast da prestane s pokušajima da propali projekat "fabrike vode" po svaku cenu predstavi kao uspešan, beskonačno sahranjujući u njega milionске iznose budžetskog novca.

Umesto toga, mogli bi u okviru Inicijative "Zajedno do vode" da daju istinski doprinos rešavanju najvećeg zdravstveno-komunalnog problema Zrenjanina, partnerski s građanima i stručnjacima, pod lupom javnosti i u opštem interesu.

SARADNJA GRADANSKOG PREOKRETA SA GIS UDRUŽENJEM SRBIJE

Gradanski preokret je nedavno predstavio veb aplikaciju "Prijavi smrad" koju mogu da koriste stanovnici Zrenjanina. Aplikacija je namenjena prijavljivanju, prikupljanju, prikazivanju i analizi komunalnih problema. Može joj se pristupiti preko internet portala Gradanskog preokreta.

Koristeći zoom-in i zoom-out funkcije ili ugrađeni GPS prijemnik na telefonu, svako može da odabere lokaciju koju prijavljuje, opiše vrstu proble-

Aplikacija "Prijavi smrad"

ma i da priloži fotografiju ili video zapis.

Za dodavanje pojedinačnog "smrada" postoji osam opcija i to za: neispravnu vodu, zagađeni vazduh, komunalnu buku, divlje deponije, saobraćajne probleme, napuštene objekte, neprimerene grafite i ostale probleme. Za sve unete informacije o različitim "smra-

dovima", klikom na odgovarajuću ikonicu može se izvršiti uvid u detaljnije podatke o kategoriji, mesnoj zajednici, adresi, fotografiji, datumu kreiranja i opisu problema.

Nakon izvesnog vremena, aplikacija će jasno pokazati učestalost i strukturu problema koje građani prijavljuju, a biće i vidljivo da li se,

kako i koliko brzo prijavljeni problemi rešavaju.

Veb aplikacija "Prijavi smrad" je nastala u saradnji Gradanskog preokreta sa GIS udruženjem Srbije, koje se bavi ostvarivanjem ciljeva u oblasti profesionalizacije, promocije, primene i razvoja geografskog informacionog sistema (GIS-a).

PESMA ZRENJANINCA

Vazduh, voda i sloboda

GRADANSKI PROTEST:
ZRENJANINCI U AKCIJI

Da li je normalno cenjeni svete
Da žedni ljudi za vodu mole
Da jedan grad, bolnice, škole
Ispraznom pričom, otrujete?
Čudo se samo o sebi stara
Godine mnoge da narod čuti
Dok izvor vode kapital muti
A neko zgrće gomile para.
Voda je kažu izvor života
Da li nam onda i život gase
Njima su pune privatne kase
Nije ih stid, a ni sramota.
I nema kraja životna drama
Spremaju se da vazduh truju
Razumne reči neće da čuju
Duh jednog grada pohlepa slama.
Fabrike neke... briga me nije
Ne dam vam pedalj crnice moje
Ne dam ni polja zelene boje
Ni jedno gnezdo koje se svije.
Ja, kao sanjar, sanjam slobodu
Dok imam snage imam i nadu
Da jednom, srećan, u rodnom gradu
Dišem čist vazduh i pijem vodu.

Predrag Đurđev

12

Dok gradom upravlja **Knežević Goran** ni jedan tender neće biti sporan

Podršku akciji pružio je **Pokret ujedinenih fantoma (PUF)**. Koprredsjednici pokreta, **Miljan Čičić** i **Milan Pernat** naglasili su da sav smrad u gradu potiče od gradske vlasti, za koju je "**kafilerija parfimerija**" i da "**dok gradom upravlja Knežević Goran ni jedan tender neće biti sporan**". Fantomi su naglasili potrebu jedinstva Zrenjaninaca u "**borbi protiv truleži aktualne vlasti**" i obećali da će podržati svaki iskren bunt protiv nje.

AKCIJA GRAĐANSKOG PREOKRETA ISPRE

BRŽE, JAČE, BOLJE SMRAD NAS KOLJE

Akcija "**Da smradovi odu**" započeta je polovinom avgusta u centru Zrenjanina, pred nekoliko stotina okupljenih građana, a u ime **Građanskog preokreta** zahtevе upućene **Gradskoj upravi Zrenjanina** pročitao je **Ljubomir Popović** i pozvao okupljene da ih svojim potpisom podrže.

Zahtevi su da se obustavi ujdurma u vezi s "**fabrikom vode**" za piće i da se polože računi za taj petogodišnji fijasko, da se trajno zabrani rad lokalne **kafilerije** koja emitovanjem intenzivnih smrdova maltretira građane, da se ponište sve građevinske dozvole izdate investitoru **Linglong** i zabrane dalji radovi na zgradnji te fabrike guma, kao i da gradska uprava počne da radi u interesu građana, a ne po diktatu vladajuće partije.

Nakon iznetih zahteva, okupljenima se obratio "**Smrda, Zrenjaninac iz budućnosti**". U pitanju je bio performans – lutka obučena u auto-gume, sa zaštitnom (gas) maskom na glavi i balonima s prljavom vodom u rukama. Smrda je naglasio da je vrlo napredan: može da pije otrovnu vodu i udiše otrovan vazduh, da jede plastiku, da živi bez mozga i muda, bez potomaka...

Podršku akciji "**Da smradovi odu**" i aktivnostima Građanskog preokreta pružio je i **Zrenjaninski socijalni forum**. Pismo **Miroslava Samardžića**, poznatog zrenjaninskog politikologa koji zbog zdravstvenih razloga nije prisustvovao skupu, pročitala je **Dragana Popović**.

Na kraju se okupljenima obratio **Dušan Kokot** koji je istakao

Zahtevi su da se obustavi ujdurma u vezi s "**fabrikom vode**" za piće i da se polože računi za taj petogodišnji fijasko, da se trajno zabrani rad lokalne **kafilerije** koja emitovanjem intenzivnih smrdova maltretira građane, da se ponište sve građevinske dozvole izdate investitoru **Linglong** i zabrane dalji radovi na zgradnji te fabrike guma, kao i da gradska uprava počne da radi u interesu građana, a ne po diktatu vladajuće partije

da se Građanski preokret iznetim zahtevima ne obraća ni državnoj ni gradskoj vlasti koje su nelegitimne i proizašle iz nedemokratskih i neslobodnih izbora s malim odzivom birača do kojih se došlo pretnjama, ucenama, potkupljivanjem, podmičivanjem, manipulacijama i laganjem, nego gradskoj upravi koja bi morala da bude stručni organ koji štiti zakonitost.

13

Republika Srbija
Autonomna pokrajina Vojvodina
Grad Zrenjanin

Načelniku Gradske uprave grada Zrenjanina

Dostavljamo potpisne podrške zahtevima Građanskog preokreta koji su prikupljeni elektronskim putem. Radi o se o zahtevima koji su vam uz potpise građana okupljenih na protestnom skupu "DA SMRADOVI ODU" dostavljeni preko pisarnice Skupštine grada Zrenjanina 26.08.2020. godine.

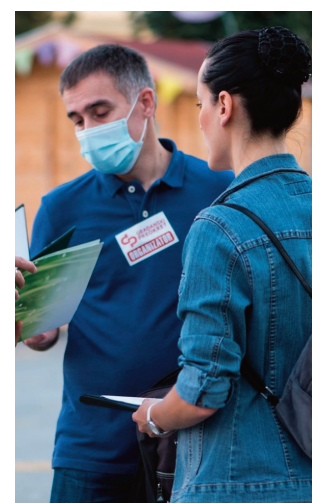
Potpisi sa ove liste su provereni i verifikovani, treba ih tretirati jednako kao i prethodno dostavljene, svojeručno potpisane.

Br	Ime i Prezime	Broj lične karte ili jmbg	email adresa s koje je upućen potpis
1	Ivan Živkov		ivanzivkov@gmail.com
2	Predrag Jeremić		pega.jeremic@gmail.com
3	Čestita Zubić		estita.zubica@gmail.com

Podrška Inicijativi: Potpisi Zrenjaninaca

Više od 300 Zrenjaninaca potpisalo je četiri zahteva formulisana tokom akcije "Da smradovi odu". Građanski preokret je 17. septembra predao Gradskoj upravi grada Zrenjanina potpise koji su stigli elektronskim putem, pridružujući ih potpisima koji su prikupljeni na protestnom okupljanju polovino avgusta u centru grada. Prvi zahtev se odnosi na **smrad iz česmi i slavina**, drugi je da se **trajno zabrani rad lokalne kafilerije**, treći zahtev je da se **zabrane radovi na izgradnji fabrike automobilskih guma Linglong**, a četvrti zahtev se odnosi na **odlazak figurativnih smradova**.

OD GRADSKO KUĆE "DA SMRADOVI ODU"

14

Želimir Žilnik: Mračni film naše konfuzije i propasti

Filmski režiser **Želimir Žilnik** kazao je da se "crni film" u sadašnjem vremenu pravi pod imenom spektakla, zabave i "zlatnog doba", ali da će se doživljavati kao mračno doba.

- Možda neće biti filmova kakve smo ranije pravili o životima ljudi, radničkoj klasi, fabrikama, ali će ovaj medijski spektar tih različitih subjekata koji su na sceni, apsolutno ostaviti

za budućnost jednu vrlo upečatljivu sliku koja ne može da bude izbrisana. To će biti jedna slika konfuzije i propasti, slika jednog društva koje je marginalizovano i koje ne uspeva da se stabilizuje. Ova napirlitana stvarnost i politička nemoralnost jednog sistema koji ne funkcioniše onako kako Ustav propisuje, ostaće kao trajan fenomen kog ćemo se stideti - rekao je slavni režiser.

TRIBINA NOVOG OPTIMIZMA I GRAĐANSKOG

Zrenjanin je paradigma svega lošeg što se događa u zemlji, a bez uključenosti građana i profesionalnih medija, stvari se ne mogu promeniti, poruka je govornika sa tribine

Za rešavanje problema građana važni građanski aktivizam i bunt, a ključnu ulogu imaju mediji, ocenili su krajem februara u **Zrenjaninu** učesnici tribine "(ZA)Gađenje **Zrenjanina** – od ideologije do ekologije", koju su zajednički organizovali **Pokret "Novi optimizam"** i **Građanski preokret**.

Velika sala **Kulturnog centra** bila je mala da primi sve zainteresovane **Zrenjanince**, zabrinute za budućnost zbog niza ekoloških, a i drugih problema, koji su im se nadvili nad glavom.

Zrenjanin je paradigma svega lošeg što se događa u zemlji, a bez uključenosti građana i profesionalnih medija, stvari se ne mogu

promeniti, poruka je govornika sa tribine.

Reditelj **Želimir Žilnik**, novinari **Aleksandar Milošević** (Danas), **Biljana Stepanović** (Nova ekonomija) i **Danica Vučenić** (Fonet), zatim arhitekta **Dragoljub Bakić**, profesor geologije **Vladica Cvetković**, poljoprivrednik **Slavko Vukov** i aktivista **Brajan Brković**, govorili su, svako iz svog ugla, o uzrocima koji su doveli do aktuelne društvene situacije i toga da Zrenjaninci **16 godina** nemaju zdravu pijaću vodu, kao i da uskoro očekuju dolazak kineske fabrike guma bez studije uticaja na životnu sredinu.

U ulozi moderatora bio je **Dušan Kokot**, predstavnik Građanskog preokreta.

SLAVKO VUKOV

Poljoprivrednici postali smetnja

Poljoprivrednik iz Zrenjanina, **Slavko Vukov**, nije krio ogorčenost zbog današnjeg ambijenta i teških uslova za domaćeg poljoprivrednika.

- Uz sve nedaće koje su snalazile poljoprivrednike u prethodnim decenijama, a koji su i pored toga opstali, došli smo u situaciju da nam se kaže "vi niste potrebni, vi ste smetnja. Daćemo zemlju domaćim i stranim firmama, oni to bolje rade, a njima ćemo se pogoditi, a vi kukate, nikad vam nije dobro". I onda je pitanje šta reći ovoj našoj deci koja treba da naslede naše imanje i posao koji sutra treba da bude garant prehranbene sigurnosti ove nacije - poručio je poznati poljoprivrednik.

ZR BILTEN: ZAJEDNIČKO IZDANJE
GRAĐANSKOG PREOKRETA I NOVOG OPTIMIZMA

ZR BILTEN NOVI OPTIMIZAM

IZGRADNJA FABRIKE GUMA Zagadivač u našem ataru

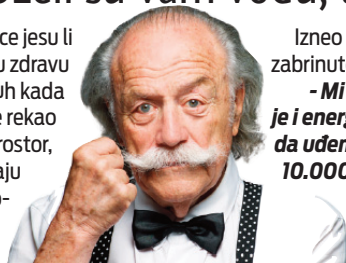
VODOSNABEVANJE POKRIĆE ZA ORGANIZOVANI KRIMINAL Krivična prijava GP-a protiv Kneževića

Voda, vazduh, zemlja

Tribina
PROPADANJE JEDNOG GRADA
ZAGAĐENJE ZRENJANINA

Arh. Dragoljub Bakić: Uzeli su vam vodu, uzeće vam i vazduh

Arhitekta **Dragoljub Bakić** upitao je Zrenjanince jesu li postali malodušni ako 16 godina trpe to što nemaju zdravu pijaću vodu i ukazao da će im uskoro "uzeti" i vazduh kada počne sa radom fabrika za proizvodnju guma. On je rekao da je osim vode, vazduha i zemlje zagađen i javni prostor, a da je Zrenjanin otet grad, kao i Beograd gde vladaju "ljudi s greškom", a da etika građanske neposlušnosti nalaže bunt i građansku neposlušnost.

Izneo je i podatke koji teraju na razmišljanje ali i zabrinutost.

- Mi smo najgora zemlja po pitanju ekologije i energetike. Mi kroz sto godina ne možemo da uđemo u Evropu jer nama nedostaje 10.000 kilometara kanalizacije, 350 fabrika za prečišćavanje otpadnih voda. Mi ništa nemamo - rekao je čuveni arhitekta.

15

OG PREOKRETA (ZA)GAĐENJE ZRENJANINA

ktivizam, bunt obodni mediji

DANICA VUČENIĆ

Mediji su ključ

Za novinarku **Danicu Vučenić** ključna stvar su mediji. Bez slobodnih i profesionalnih medija, a pre svega javnog servisa, kaže, neće biti ni promene u načinu na koji se vlada **Srbijom**.

- Ključni alat vlasti su mediji, a s druge strane, mediji su dozvolili da budu pokoreni. Mediji su tu da budu u službi svoje publike, a mediji u Srbiji osim par izuzetaka, nisu u službi svoje publike. Dakle, ako nema medija, nema ni pritiska na vlast, nema rešavanja problema - rekla je tribini poznata novinarka, rođena Zrenjaninka.

VLADICA CVETKOVIĆ

Duboki uzroci

Vladica Cvetković, profesor geologije i dopisni član **SANU**, kazao je da uzroke problema treba tražiti u dugogodišnjoj proizvodnji podobnih, a ne stručnih kadrova, a građanima poručuje da ne očekuju podršku akademske zajednice u borbi za rešavanje problema.

- Problem je što legitimitet ovakvoj vlasti daju današnji intelektualci

- poručio je na tribini akademik Cvetković.

29. 11

**Velika sala
Kulturnog
centra
Tribina
"Zagađenje
Zrenjanina"**

16

*Ja sam Smrda,
Zrenjaninac iz budućnosti.
Spreman sam za misiju
u druge galaksije.
Mogu da pijem
otrovnu vodu
i udišem otrovan vazduh.
Vrlo sam napredan.*

*Ne treba mi
plodna zemlja,
mogu i plastiku da jedem.
Vrlo sam napredan.
Ne treba mi obrazovanje,
zdravstvo i kultura.
Vrlo sam napredan.
Živim bez mozga,
a i bez muda.
Vrlo sam napredan.*

*Ja sam Smrda,
Zrenjaninac iz budućnosti.
Spreman sam za misiju
u druge galaksije.
Ali neće niko
da me pošalje.
Ne osećam ukus i miris.
Ali sam vrlo napredan.
Preci su mi pomrli
od trovanja i gušenja.
Ali sam vrlo napredan.*

*Potomke nemam
jer sam neplodan.
Ali sam vrlo naprd, nap,
naprd, nap, naprd,
naprd... napredan!*

*Možda i vi budete kao ja.
Ako preživite
i budete napredni.*

*Laku noć,
uživajte u smradovima.*

21. VIII

Trg Slobode
Zrenjanin
Akcija
"Da
smradovi
odu".

SMRDA